

V Praze dne 2. srpna 2005

Zpracovala: Mgr. Libuše Soukupová, tel.: 222 871 423, e-mail: libuse.soukupova@szif.cz

■ KOMODITNÍ ZPRAVODAJSTVÍ

WTO rozhodlo arbitráž ohledně režimu dovozů banánů do ES

Světová obchodní organizace (WTO) publikovala 1.8.2005 posudek arbitra ohledně plnění závazků Evropského společenství v souvislosti s režimem dovozu banánů, ke kterému se zavázalo na ministerské konferenci v Doha v roce 2001. Evropské společenství se mimo jiné zavázalo, že k 1.1.2006 dojde k plnému přechodu na režim tarif –only.

31. ledna 2005 oznámilo Evropské společenství členům WTO, že zamýšlí nahradit stávající systém licencí a celní sazby vázaným clem ve výši 230 euro/t. Nový tarif se ale bude vztahovat pouze na dovozy banánů ze zemí Latinské Ameriky, neboť dovozy ze zemí AKP budou na základě dohody z Cotonou i nadále chráněny bezcelním přístupem na trh EU a to až do 31.12.2007. Vzhledem k tomu, že zároveň budou zrušeny dovozní kvóty, bude dovoz těchto banánů množstevně neomezený, což vzbuzuje obavy ze spekulací některých nadnárodních společností, které zvažují přesun velkých plantáží do zemí západní Afriky.

V návaznosti na oznámení výše nového tarifu požádalo devět států Latinské Ameriky (Kolumbie, Kostarika, Ekvádor, Guatemala, Honduras, Panama, Venezuela, Nikaragua) 1. dubna 2005 o arbitráž. Na základě tohoto požadavku pak WTO jmenovalo k 2. květnu 2005 tři arbitry, kteří měli do 90-ti dnů od svého jmenování určit, zda předpokládaná změna tarifu ES na banány by vedla k zachování úplného přístupu zemí Latinské Ameriky na unijní trh s ohledem na veškeré závazky ES vůči WTO. Jednoduše řečeno, úkolem arbitra bylo rozhodnout zda připravovaný nový tarif by vedl přinejmenším k zachování stávajících příležitostí dodavatelům banánů z Latinské Ameriky.

Při stanovování výše nového cla ES použilo metodologii „price-gap“ (rozdíl cen). Tato metodologie vychází z výpočtu rozdílu mezi vnitřní a vnější cenou banánů za referenční období 2000-2002. Pro výpočet vnější ceny byla pro dovozy do EU-25 použita data Eurostatu s ohledem na množství a cenu c.i.f. dodavatelů. Vnější cena banánů byla stanovena na 559 eur/t. Pro výpočet vnitřní ceny byla použita data FAO (banány původem z Latinské Ameriky, f.o.t. Benelux/Hamburg – zaplacené clo ES). Vnitřní cena byla vypočítána na 789 eur/t.

Nový tarif byl vypočítán jako rozdíl mezi vnitřní a vnější cenou, tedy na 230 eur/t. Při výpočtu výše tarifu byla kritizována metodologie cenového rozdílu jako zcela neadekvátní pro nový režim, dále byla kritizována data použitá pro výpočet vnitřní ceny a referenční období let 200-2002.

Arbitr během 90 dní určených pro arbitráž vyslechl všechny zúčastněné strany a rozhodl, že navrhovaný tarif na dovoz banánů do ES ve výši 230 eur na tunu by bránil latinskoamerickým pěstitelům v přístupu na unijní trh.

ES musí do 10 dnů navrhnout jinou výši cla. Každopádně i nadále doufá, že režim tariff-only bude zaveden k 1.1.2006.

Celý posudek arbitra je k přečtení na stránkách WTO.

http://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/wtl616_e.doc

http://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/wtl616_e.pdf

Mgr. Libuše Soukupová
oddělení vydávání licencí